

23.11.2018

§ 208

Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2015-2019 päivitys vuodelle 2019

HEL 2018-011017 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä liitteenä nro 1 olevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2015-2019 päivityksen vuodelle 2019.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Riikka Åberg, yksikön päällikkö, puhelin: 310 32010
riikka.ahberg(a)hel.fi
Pertti Forss, yksikön päällikkö, puhelin: 310 32002
pertti.forss(a)hel.fi

Liitteet

1 Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019, päivitys 2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Helsingin toimipaikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sovelletut säännökset

Elintarvikelaki (23/2006, muut. 352/2011) 47 §

Eläinlääkintähuoltolaki (765/2009) 8 §

23.11.2018

Terveystensuojelulaki (763/1994, muut. 942/2016) 4 a §

Tupakkalaki (549/2016) 83 §

Helsingin kaupungin hallintosääntö 16 luku 2 §

Perustelut

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmavelvoitteesta on säädetty elintarvikelain 48 §:ssä, eläinlääkintähuoltolain 10 §:ssä, terveydensuojelulain 6 §:ssä ja tupakkalain 84 §:ssä.

Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman mukaan kunnan valvontasuunnitelman yhteisessä osiossa on todettava ympäristöterveydenhuollon käytettävissä olevat voimavarat ja niiden jakautuminen eri toimialoille. Valvontasuunnitelmassa on esitettävä valvonnan painopisteet sekä valtakunnalliseen valvontaohjelmaan liittyvät yhteiset ja toimialakohtaiset hankkeet ja projektit. Muita valvontasuunnitelmaan sisällytettäviä asioita ovat laboratoriot ja ulkopuoliset asiantuntijat, joihin valvonta tukeutuu, valvonnasta perittävät maksut, koulutussuunnitelma, varautuminen erityistilanteisiin ja viestintä.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ja Sosiaali- ja terveystieteiden valvontavirasto Valvira ovat päivittäneet valtakunnallisen ympäristöterveydenhuollon yhteisen valvontaohjelman vuosille 2018-2019. Valtakunnallinen yhteinen ohjelma ja lakikohtaiset ohjelmat on otettu huomioon suunnitelman päivittämisessä.

Yhteisessä osiossa on kuvattu toimintaympäristön muutokset, joista merkittävin on kaupungin organisaatiomuutos 1.6.2017 lähtien sekä tuleva maakuntaudistus, jonka toteutumisen myötä ympäristöterveydenhuolto siirtyisi maakunnan järjestämisvastuulle. Maakuntaudistus on viivästynyt ja se toteutuu aikaisintaan vuoden 2021 alusta. Ympäristöpalveluissa varaudutaan lain mahdollistaman ympäristöterveydenhuollon erillisratkaisun ja siihen liittyvien sopimusten valmisteluun.

Valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmähanke VATI korvaa kuntien nykyisin käyttämät ympäristöterveydenhuollon valvontatietojärjestelmät vuoden 2019 alusta lähtien, jos hanke toteutuu suunnitellussa aikataulussa. Tietojärjestelmän vaihtoon on varattava tavanomaista enemmän valvontahenkilöstön voimavaroja suuren valvontakohdemäärän vuoksi.

Elintarvikelain kokonaisuudistuksen myötä valvontakohteille on suunnitella vuosivalvontamaksu, joka toteutuessaan lisää valvonnan maksutuloja. Vastaava muutos on suunnitteilla terveydensuojelulakiin.

23.11.2018

Ympäristöpalveluissa on ympäristöterveydenhuoltoon vuonna 2019 käytettävissä henkilöresursseja yhteensä 63 htv. Lisäksi käytössä on sihteeriresursseja 2 htv. Tarkempi resurssijakauma ja valvontakohteiden määrät on esitetty suunnitelmassa.

Elintarvikevalvonnassa arvioidaan olevan neljän tarkastajan vaje suhteessa Eviran valtakunnallisiin riskiperusteisiin tarkastustavoitteisiin. Korkeasaaren säätioitymisen myötä Korkeasaaren eläinlääkärin hoitamattomat eläinten tuonti- ja vientitehtävät siirtyivät vuoden 2018 alusta lähtien ympäristöpalveluiden valvontaeläinlääkäreille, mikä lisää entisestään tarvetta yhteen lisävakanssiin. Terveysturvallisuuden ja tupakkavalvonnassa ei nykyisillä resursseilla päästä Valviran antamiin suosituksiin tarkastusmääriä ja -tiheyksiä koskien. Resurssivajetta on pyritty kompensoimaan riskiperusteisen valvonnan tehostamisella, voimakkaalla priorisoinnilla sekä sähköisen asioinnin edistämällä muun muassa tarkastuslomakkeita uudistaen.

Henkilöresurssien vajeet tuodaan esille toimialan talousarviota valmisteltaessa. Lisäksi valvontasuunnitelmissa on esitetty tehtävien priorisointia ja muita työn sujuvoittamiseksi tehtyjä toimenpiteitä.

Laboratoriopalvelut hankitaan MetropoliLab Oy:stä. Laboratoriopalvelut kilpailutetaan vuonna 2019 nykyisen sopimuksen päättyessä. Lisäksi suunnitelmassa on otettu huomioon valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti valvontamaksut, valvontahenkilöstön koulutus, viestintä ja erityistilanteisiin varautuminen. Painopistealueet sekä tarkastus- ja näytteenottosuunnitelmat on esitetty lakikohtaisissa suunnitelmissa.

Elintarvikevalvontasuunnitelma

Elintarvikevalvonnassa tavoitteena on, että riskiperusteisen valvontasuunnitelman tarkastusmäärästä toteutuu vähintään 80 % eli vähintään 2 700 suunnitelmallista tarkastusta. Muita painopistealueita ovat Oiva-tarkastuksissa havaittujen epäkohtien korjaamisen varmistaminen ja Oiva-yleisarvioiden kehitys, uusien elintarvikehuoneistojen ja toimijan vaihdosilmoitusten sujuva käsittely, yhteistyön kehittäminen eri viranomaisten välillä elintarvikepetoksiin liittyen sekä ympäristöterveydenhuollon valtakunnalliseen tietojärjestelmähankkeeseen (VATI) osallistuminen. Vuonna 2019 aloitetaan myös yksikön tiimien välisen kohde- ja tehtäväjaon sisäisen organisaation uudistaminen sekä kehitetään elintarvikeneuvontaa.

Pääkaupunkiseudun yhteisiä valvonta- tai näytteenottoprojekteja ovat tuoreen kalan ja kebabin hygieeninen laatu. Helsingin omia projekteja ovat mädin laatu, mausteiden mikrobiologinen laatu ja kielletyt väriaineet. Lisäksi kaupunkiympäristössä kasvatettujen vihannesten kemial-

lista laatua selvitetään yhteistyössä kaupunkiviljelijöiden kanssa. Mansikoiden alkuperää tutkitaan satokauden alussa Eviran kanssa. Helsinki osallistuu myös Eviran valtakunnalliseen näyttöprojektin, jossa selvitetään patogeenisien bakteerien esiintymistä pakatuissa lehtivihanneksissa.

Terveydensuojelun valvontasuunnitelma

Terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan painopistealueita ovat talousveden, uimaranta- ja uima-allasveden valvonta sekä terveydellisten olojen valvonta sellaisissa kohteissa, joita lapset ja nuoret käyttävät, kuten päiväkodit, koulut, kerho- ja nuorisotilat sekä leikkipuistarakennukset. Terveydensuojelun valvontaa kohdennetaan myös erityisesti ihoa läpäisevää hoitoa tarjoaviin kohteisiin. Terveydensuojelun mukaisten ilmoitusten sujuva käsittely, riskinarvioinnin kehittäminen eri kohdetyyppejä koskien, toimijan omavalvonnan edistäminen, valtakunnallisen valvontatietojärjestelmän mahdollisimman sujuva käyttöönotto ja aktiivinen osallistuminen tietojärjestelmän jatkokehittämiseen sekä tietojärjestelmän valvontakohderekisterin saaminen ajan tasalle ovat muita terveydensuojelun valvonnan painopistealueita vuonna 2019.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelma

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelmassa on kuvattu eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan kohteet, tehtävät ja niihin liittyvät velvoitteet. Painopistealueen niukkojen resurssien vuoksi yritetään edelleen löytää uusia keinoja toiminnan tehostamiseksi ja sujuvoittamiseksi. Toimintaa sopeutetaan lisääntyviin tehtäviin, kuten Korkeasaaren eläintarhan virkaeläinlääkäritehtäviin ja eläinten lisääntyviin vientitarkastuksiin.

Valvonnan vaikuttavuus varmistetaan seuraamalla säännöllisesti eläinsuojeluvalvonnan uusintatarkastusten toteutumista, yhteistyöllä aluehallintoviraston kanssa pitkittyneiden eläinsuojelutapausten hoitamisessa sekä tekemällä poliisille tutkintapyyntöjä aina, kun eläinsuojelurikoksen tunnusmerkit täyttyvät. Yhteistyö poliisin kanssa tulee tehostumaan, sillä poliisi on perustanut eläimiin kohdistuvien rikosten tutkimusryhmän syksyllä 2018.

Tupakka- ja lääkelain mukainen valvontasuunnitelma

Tarkastuksia kohdennetaan tupakkalain valtakunnallisen valvontaohjelman painopisteinä oleviin erikoisliikkeisiin, myyntipaikoissa myynnissä oleviin vähittäismyyntipakkauksiin, tupakkajäljittelmien mainonnallisen esillepanon valvontaan ja tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, sähkösavukkeiden, nikotiiniväestöiden ja niiden tavaramerkkien esilläpi-

23.11.2018

don valvontaan erityisesti alueille, joissa tiedetään oleskelevan paljon nuoria. Myös ravintoloiden tupakointitilat kuuluvat valvonnan painopistealueisiin. Aiempina vuosina havaittujen puutteiden johdosta tupakkalain mukaista valvontaa jatketaan vuonna 2019 myös ulkoalueilla järjestettäviin yleisiin tilaisuuksiin. Aktiivinen osallistuminen valtakunnallisen tietojärjestelmähankkeen jatkokehittämiseen koskee myös tupakka- ja lääkelain mukaista valvontaa.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Riikka Åberg, yksikön päällikkö, puhelin: 310 32010
riikka.ahberg(a)hel.fi
Pertti Forss, yksikön päällikkö, puhelin: 310 32002
periti.forss(a)hel.fi

Liitteet

1 Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019, päivitys 2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Helsingin toimipaikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö
Ympäristöterveysyksikkö